

A pedagógusok bérezéséről

A megyében dolgozó pedagógusok bérhelyzetéről és az ebből következő feladatokról hallgathattak meg beszámolót a résztvevők a pedagógus-szakszervezet megyei bizottságának tegnap, kedden a Somogyi-könyvtár épületében megrendezett ülésén. Az eseményen jelen volt dr. Sárdi Lajos, a szakszervezet központi vezetésének titkára is.

A megyei tanács vb művelődési osztyájának képviselőjében Bencsikné dr. Bagány Júlia jelentette be: a szeptember elsejével életbe lépett rendkívüli bérintézkedés következtében Csongrád megye 7135 pedagógusának alapbére átlagosan 472 forinttal nőtt. Je-

lenleg szűkebb pátiránk pedagógusainak átlagfizetése 5202 forint, a növekedés közel tízszázalékos. (Szege- den ez 2797 tanárnál 5279 forintot jelent.) A jövő évi 6 százalékos bérfejlesztés főbb szempontjai közül a szakszervezet megyei bizottsága és a megyei tanács vb művelődési osztyája külön hangsúlyozta, hogy a keretet ne mechanikusan osszák fel az egyes intézmények között, hanem vegyék figyelembe a különbségeket. S az intézmények lehetőségeik szerint önállóan törekedjenek az autonóm bér-gazdálkodásra. Vezető pedagógusi munkakörhöz a jövőben az adott szakterületen végzett kiemelkedő munkán felül több kimagasló szak-

mai eredmény és tíz év feletti munkaviszony szükséges. A fluktuáció csökkentése érdekében egyes bentlakásos intézetekben, kisegítő iskolákban a személyi alapberek emelése mellett nélkülözhetetlen növelni az egyes pótlékokat, az új bértételek alsó határától elmaradók esetében pedig rövid időn belül megszüntetni a különbségeket.

A pedagógus-szakszervezet megyei bizottságának ülésén ezután Fabula Andrásné megyei titkár ismertette a testület második félévi ülésének rendjét, majd a résztvevők beszámolót hallgathattak meg a legutóbbi tanácskozás óta végzett munkáról.

A Magyar Vöröskereszt terve

A Magyar Vöröskereszt országos vezetősége kedden tartott ülésén megvitatta a szervezet 1985. évi feladatait.

Munkatervük szerint felvilágosító, meggyőző, mozgósító munkával segítik elő a szűrővizsgálatokat, az otthoni balesetek megelőzését. Szervezetük a következő esztendőben is részt vesznek az idős, a beteg emberek otthoni ápolásában, a rokkantak gondozásának megszervezésében, az alkoholizmus elleni küzdelemben. Támogatják az állami gyermek- és ifjúságvédelmi intézkedések megvalósítását, azoknak az állami családgondozó központoknak a tevékenységét, amelyeket kísérleti jelleggel szerveznek majd.

A VI. országos vöröskereszt-konferencia javaslatait figyelembe véve gondoskodnak az egészségügyi intézmények folyamatos zavartalan vérellátásáról. Szorgalmazzák a térités nélküli plazmaferézis — plazmaelválasztás — gyakoribb alkalmazását, a vér korszerű hasznosítását. Jövőre megrendezik a II. országos elsősegélynyújtó-tanácskozást, amelyen megvitatják, hogy az elsősegélynyújtók — köztük a fiatalok — miként segíthetik elő az otthoni, az iskolai, a sport- és más balesetek megelőzését. Az ifjúság nemzetközi évében külön figyelmet fordítanak arra: mind több fiatal vegyen részt a vöröskeresztes tevékenységben.

A Magyar Vöröskereszt folytatja együttműködését a szocialista országok nemzeti társaságaival. A többi között filmeket, kiadványokat készítenek közösen. A szervezet részt vesz majd a moszkvai plakátkiállításán és a várnai filmfesztiválon. A fejlődő és a tőkés országokkal szélesítik, illetve fenntartják kapcsolataikat. A Nemzeti Vöröskereszt és Vörös Félhold Szervezetek Nemzetközi Ligájával együtt európai szemináriumot rendeznek Magyarországon „A Vöröskereszt szerepe az otthoni balesetek megelőzésében” címmel.

Zöld az asztalon

Tegnap délelőtt a Hági étteremben a Csongrád megyei Közegészségügyi és Járványügyi Állomás egészségnevelési osztálya és a megyei vendéglátó vállalat közös rendezvényeként, a „zöldasztal-mozgalm” népszerűsítésére salátabemutatót tartottak. A meghívott vendégeket megismertették a zöldségből és gyümölcsből készíthető saláták különböző változataival és a szakemberek tanácsokat adtak a saláták étrendi felhasználásával, elkészítésével kapcsolatosan. Dr. Kajáry Irén, a KÖJÁL osztályvezető főorvosa a korszerű táplálkozás és a zöldség-gyümölcs fogyasztás kapcsolatáról tartott előadást.

Buga doktoron nevelkedett nemzedékhez tartozván, igyekvő kisdíák módjára „egy emberként” zárkózom az egészséges életmód, a korszerű táplálkozás hirdetőinek zászlaja alá, s örömmel helyeslek mindent, ami akár csak centiméternyit is előremozdítani látszik a hazai gasztronómia egyéb-ként fényes szekerét a megszokásokból kivezető úton. Irósvajként olvadozó szívvel gondolok a fehérjedús tejtermékekből sajtortaremekeket, körözöttkölteményeket bővülő szakácsmesterekre, a répából, céklából, almából, zellerből, tormából, kelbimbóból, karfiolból francia, angol köretet, főtt és főtt-félig nyers, ropogós-harsogós savanyúsavanykás edesnemesakármilyen majonézes salátaszíporkákat álmódó hidegkonyhai kuktákra, és a nagy igyekezettel bemutatónak gyűrűközt sáfekre. Tisztelettel kell rájuk emlékeznem, mert ők azok, akik akkor és ott mindent beadván komolyan veszik, igen, most ők egy-egy YGYET szolgálnak, szak-tudással, szakcsvirtusokkal támogatnak.

Megemelem a kalapom azok előtt, akik — nem kevésbé tisztességes szakmai indítékokkal — rojtosra beszélnek a szájukat, hogy vegyem már észre, mi és miért jobb nekem, hogy ne kapjak a zsíros kosztól gutaütést, cukor-bajt, ízületi betegséget, s hogy megőrizsem vonalaimat, friss üde és kíváncsitos maradjak. Miként a zöldétel az asztalon.

A zamatorgiába — melyet szívesen megosztottam volna százezernyi társammal — azért némi kesenyés íz vegyült. Valami

szokvány-avcs, valami kellemetlen, vissza-visszatérő unalom-savanyú. A szomorú felismerés a szándékok és a lehetőségek közötti örök szakadékra, az eszmei nagyszerűség és a technikai-gazdasági kisszerűség ellentmondásáról. S a tapasztalat keserűsége: a „köret-tárlaton” csak a főszereplő, a KORSZERŰ ZÖLDSÉG marad meg a mellőle elpusztított húsok romjain; a versenyen díjazott zöldsodák legföljebb a következő vetélkedőn jelennek meg... S marad mindnyájuk helyett az ecetes uborka.

Marad — mert az olcsóbb. S innen már alig van tovább lépés. Mutogathatunk a gyermekei elmezésre, mondván, ha ott nem nevelik a leendő közöniséget, a felnőtteknél elkéstünk. Mutogathatunk a szakácsokra: nem eszünk, mert nem kínálnak, azok is mutathatnak vissza, kínálnak, ha kérnénk, s ezzel a kör bezárult. Amíg a korszerűnek mondott köret, saláta járulékosként is többé kerül, mint a főétel, amíg a vendég nem érzi, hogy azért a pénzért megéri, és amíg a vendéglős nem meri (mert mire föl merne?) vállalni a kockázatot, hogy addig tart ilyesmit, míg megkedveli a szalmólgató vendég, a kereskedelemben pedig szinte semmi nem kapható, ami a házi korszerűsítést megkönnyítse, addig csupán disztigvált zsúrok, diszkrét gasztronómiai szeánszok maradnak a tisztességgel-becsülettel, jószándéku igyekezettel tartott bemutatók.

Majonézes zöldborsó — falra hánnya. Igriczi Zsigmond

Előadás

A gazdasági fejlődés és a gazdaságirányítás négy évtizede címmel dr. Komócsin Mihály, az MSZMP KB tagja, a megyei pártbizottság első titkára tart előadást a TIT Szocializmust építő hazánk és Csongrád megye fejlődésének négy évtizede című szabadegyetemen ma, szerdán délután 5 órától a Kárász utca 11. szám alatti TIT-klubban.

Tájértékezetlet Szegeden

Tájértékezetlet tartott tegnap, kedden Szegeden a Hazafias Népfront városi bizottságának székházában az Országos Béketanács.

Az eseményen Fodor István, az OBT titkára értékelte a X. Országos Békekonferencia munkáját. A megbeszélésen ott volt többek között Horváth Lajos, a megyei pártbizottság osz-

tályvezető-helyettese és Molnár Sándor, a HNF Csongrád megyei bizottságának titkára is. A jelenlevők — az Országos Béketanács Bács, Békés és Csongrád megyei tagjai — megvitaták, majd véleményezték a következő esztendő békemozgalmi tevékenységének feladatait és tervezett, kiemelt akcióit.

Egyensúlyban

Kiállítási napló

HEMMERT JÁNOS ÚJABB MEGLEPÉSE a megyei művelődési központ folyosó galériájában érthette az érdeklődőket. Hemmert vagy három évtizede már jelentős alakja a város művészeti életének — a meglepésekről, a figyelemfelhívásokról ő maga gondoskodott. Jó tizenöt évvel ezelőtt találkoztam először egyik alkotásával — épp a szerkesztőségi szobában. Jeles elődömet, Akác László tűntette ki akáclevelekből és tövisből konstruált művével, mintegy kritikáját adva az újságíró róla szóló kritikájának. Ezután a lehető legtermészetesebben vettem tudomásul meglepő attrakcióit, a kép struktúrájába épített szárított békákat, babokat, lencsákat, kibelezett óraszerkezetek fogaskerekeit, bazári tárgyakat.

Am ahogy ezek nem voltak meglepések mintegy másfél évtizeden keresztül, igencsak ámulam két vagy három éve Ásotthalmon, a megyei rajztanárstúdió nyári alkotótáborán, amikor Hemmertet a természet látgy ölen felállított festőállvány mellett találtam. Azt hittem, ez az anakronizmus csak egy fricska, egy szatirikus-ironikus gesztus. De bebizonyosodott, hogy Hemmertet megbabonázta a természet, mely — kiállítása a tanúbizonyság — nem jegyzi feketelistáján az ideig-óráig hűtlenkedőket, nem tartja számon kis csúfolódott vele, kívül perlekedett. A természet kiapadhatatlan forrás, menedék és megmértési lehetőség. Így aztán Hemmertnek is új alkotói szakaszt kell regisztrálnunk, az újbóli mesterségbeli megmértés idejét.

S bizony kiderül, nem is olyan kis feladat eget festeni — vibráló, folyton változó eget; fákat festeni — rezgő lombú, színét változtató, ágas-bogas fákat; toldozott-foldozott, nem tervezői agyra terebélyesedő tanyaegyütteseket; hangulatokat tetten érni, a tájba emberi érzelmeket sűríteni; az állandó és változó

motivumok érvényességét megfogalmazni. Túl egyszerű volna ezt a kiállítást úgy elintézni, hogy Hemmert hátat fordított régi önmagának, és most új arcát mutatja. Csakhogy ezekből a hagyományos posztimpresszionista tájképekből is elő-elővillan a régi Hemmert egy-egy határozott, jellemző gesztusban, pikáns szinkapcsolatban, izgalmas mutívum-együttesben, jelképesse növelt fazonkokban, ironizáló rózsafekken. Változashoz két dolog is hozzásegített, az egyik önnön, majd-hogynem szertelen nyitottsága, a másik pedig a rajztanárstúdió nagyszerű közege. S nem utolsó sorban Ásotthalmon, ez a feltöltődésre, megújulásra igazán ideális környezet.

KALMÁR MÁRTON EGYENES VONALÚ PÁLYÁT ÍR. A megyei bíróság disztérmeben bemutatott keresztmetszet anyag ismételtlen erről győzhetett meg. A tematika éppoly állandó, mint a kifejezés, csak az elmélyülés alig észrevehető — inkább csak a művész számára megnyugtató — lépéscsoportok jelentik a pálya gazdagodását, érlelődését. Kalmár mintegy másfél évtizedes pályája során a lírai realizmus, érzelmi tartományait vizsgálta és az anyaggal való birkózást, a mesterség prioritását gyakorolta. Tanulmányrajzai azt a bizonyos állandó forrást — a természetet és az embert — kutatják. Fák, gallyak, virágok, drapériák, emberi arcok, mozdulatok, aktok jelentik az állandó készenlében levő művész naplójegyzeteit. Azokat a vázlatokat, tanulmányokat feljegyzéseket, amelyekből egyszer talán szobor születik. A tárlatot ezek a vázlatlapok elölök keretezték.

Olomba öntött parányi szobrocák az otthon melegét, a gyermeki tisztaságot, a testvéri kapcsolatokat ragadták meg, azt a bájt és örömet fogalmazták, amelyeket az emberek számára a család, a gyermek jelent. Ermei, plakettjei pályázatokra, megrendelésekre ké-

szültek — ez nem Kalmár műfaja. Leginkább ott érzi magát jól, ahol egy márványtömbből nézhet farkas-szemet, melyből vésője nyomán kibonthat egy portrét, egy női torzót, egy szárnyat. Érdekes volna egymás mellé tenni a pályája során készített büsztök sorát, kezdve a Tömörkény-portrétól a Szent-Györgyi-fejeltől és a nemrégiben föllállított Somogyi-Károly-aremason át a tárlaton bemutatott Petőfiig. Tanulságos együttes — valamennyinek lényege a pontos karakter, a felület különböző cizelláltsága, a kiemelés és elhagyás differenciált ellentétei és a szobrokról sugárzó anyagszeret.

Külön elemzést érdemelne egy sajátos kísérlet néhány darabja. Ez a szobrászi kihagyásos technika tulajdonképpen ókori torzókra vagy sérült középkori szobrokra utalhat vissza. Egy lónak csak az orr részét faragja ki, szájába zablát tesz, a többi, „a lovat” a nézőnek kell hozzáképzelnie: s ki-ki vérmérséklete szerint ágas-kodó paripát haragos pegazust vagy remegő kiscsikót lát bele. Hasonló módon kell eljárunk a hal, a két szárny vagy az izmos süggyével jelzett paripa esetében is. Kalmár keresztmetszettárlata azért mégiscsak a hiányt fogalmazza meg bennem: sokkal több volt a jól ismert mű, mint az új alkotás. Ezekért az újakért szurkolunk szívből!

Tandi Lajos

Egyfelvonásosok Hódmezővásárhelyen

Hozzálat megyejáró előadássorozatához a Szegedi Nemzeti Színház. Holnap, csütörtökön este 7-től Hódmezővásárhelyen mutatja be Hubay Miklós átdolgozásában egy ismeretlen francia szerző Papa elment a harmincéves háborúba című egyfelvonásost, valamint Illýés Gyula fordításában a szintén ismeretlen szerzőtől származó, híres darabot, a Pathelin mestert. A produk-

Bolgár népművészeti bolt nyílt

A Rákóczi út és a Múzeum körút sarkán december első napjaiban elkészült Astoria-üzletsor egyik pavilonjában kedden megnyílt a Bolgár Kulturális és Tájékoztató Központ új ajándékoltja.

A 36 négyzetméter alapterületű üzletben festett kerámia, különféle bőrök, fából készült ajándéktárgyak, italkészletek, asztalterítők, szőttek és hanglemezek kaphatók. A bolgár kézműipari szövetkezetek és iparművészeti vállalatok termékein kívül színezett rézkarcok is gazdagítják a választékot.

Ma Szegeden

A poznani kamarazenekar estje

A lengyel kultúra magyarországi napjai alkalmából hétfőn este a Fővárosi Operettszínházban a Slaski Alami Népi Együttes adott nagy sikerű műsort. A szegedi szabdattéri közönségek is ismert, népszerű lengyel együttes ma Debrecenben, pénteken Szekesfehérvárott vendégszerepel. Tegnap nyílt meg a budapesti Műcsarnokban a lengyel festészet elmúlt négy évtizedét reprezentáló kiállítás. Péntektől fotóművészeti anyag látható a fővárosi Történeti Múzeumban. A Magyar Írók Szövetségének Bajza utcai székházában lengyel és magyar írók részvételével rendeznek irodalmi estet ma, s ugyancsak ma, illetve holnap látható a Vigaszínházban a krakkói Slowacki Színház produkciója: a romantikus Z. Krasiński római tárgyú drámáját, az Irydiont mutatják be.

A zenei programban szerepel Halina Czerny-Stejanska szombati zongoraestje a Zeneakadémián, illetve a Poznani Rádió és Televízió kamarazenekarának — a tegnapi budapesti föllépését követő — mai koncertje Szegeden, a Tisza Szálló

nagytermében, este fél 8-tól. Az 1968-ban alakult kamarazenekar Európa számos országában letette már névjegvét, 1976-ban az ifjúsági kamarazenekarok nyugat-berlini találkozóján ezüstérmét nyert. Alapító-vezetője, aki a szegedi hangversenyt is dirigálja, Agnieszka Duczmal, nemcsak a lengyel karmesterek vetélkedőjének volt díjazottja, de eredményesen vett részt az 1975-ös Karajan-versenyen is. Ami a műsorukat illeti, Pachelbel Kánonja és Grazyna Bacewicz vonósokari Concertója mellett megszólaltatják Mozart Kis éji zenéjét, valamint Haydn C-dúr gordonkaversenyt — Andrzej Bauer szólójával. A poznani muzikusok csütörtökön még Pápan adnak hangversenyt, ugyancsak a lengyel kultúra napjainak alkalmával.

Az eseménysorozatot természetesen filmvetítések is színesítik. A kislovaq díszbemutatója holnap, csütörtökön este lesz Budapest Ezenkívül vetítik a Mate Johannát, a Ritka látogatót, az Egy rózsafüzér szemeit, a Kiáltást, a Nimfa a lápvilágban és a Képeslap az utazásról című filmeket.

N. I.